

1661 august

10

860

223

(R. A. Oslo, Kausel, 16 Landvæsen, pæke 166)

Hei Supplik fra Bergens by indleveret med andet fra Bergenshus
her paa Aggershus i august 1661.

Denne supplication bestaar af 32 poster:

1. At ulovlig handlet og kjøbmændskab, saue af fremmede
Kjøbmænd og skipper paa alle Ladepladse, synder og
Nordværn heru dires, maatte afskaffes og alle slags varer
saavel som last at føres til Kjøbsleden.
2. Beklager sig over misbrug imod privilegierne saue af
præster, fogder, ombudsmand, holdere og andre i lenet
under prætext med deres retlighed og opbørsel begaars,
idet det de under samme prætext indfalder i borgelig
hæring, indkjøber hos bønderne de beste fædevarer og
andre slags (saue borgerskabet helst kunde vrides
penge paa), byer til størst skade; begierer derfor,
at saadanne iprivilegerede maatte strengt forbydes
sig udi saadan borgelig hæring at indkjøbe etc.
3. Beklager sig at Friser, Hollandske nykomnere og andre
fremmede skoelgere og liggere, en part aar ud og aar
ind deris varer til gæmme borgere for ringe byrde
och

at de borgere som holder af følger med saadanne fremmede och ferskere i deres huse, skaffes som vedbin tillige med den fremmede.

5. Beklage at af de Cantorske store misbrug i Kjøbhandelen begaaes imod Byens Privilegia med fremmede skibe og fragtinger paa Holland, Spanien og andre fremmede pladser, og derfor igjen til Begue føre Kornvare, saet kled og andet til deres Cantorske handels forretning, som ikke skal vare vedt. Huse Mederne i Tyskland hvor fra de af deres herskaber borte at forskive og diaføre, efter Kong Haagens og andre Kgl. breves indhold.

Hem understaar di demmere at fare til fremmed skibrene, som til byen ankomme og belinge saanne fremmede vare, vare sig Kornvare, saet eller andet, og dermed varene opjage og hemmelij fra borgeriet optinger, saadt fremmede disformodelst holde deres vare for privilegerte borgere usolgt, indtil di 14 dage liggedage eller privilegij og andre kgl. Breve er ude.

Begaaes endog misbrug af de Cantorske, idet de understaar demmere fremmed skibrene

under deris prætext at aulage, som ikke under deris
privil. indtædent ere, eller skuer eller selskab ved
bankoret haver eller Nordfuer udreder. Hvi then
mistrug eller kpf. heve er forbudt.

Disligeste begaaes og mistrug udi Riibhandelen, forme-
delit di bankorider trafiquering, med Friser och andre
skootser der i byen, som af=kiøber demmen deris vare
og igen ved studeen, og i andere maader til
sammee Friser selger store partier Riindfusk og anden
vare, borgeuskabet til uerdulig skade og afbræk imod
Loven og Riibprivilegieme.

6. Aulagende varer, som af fremmede Nations folk
der til byen forskiktes til deris Regjeringer af
borgeriet, som maaske for den fremmede blifues
opskibet og af boder og lofter, udprange med forgiwende,
det at vere for deris egne personar, og ikke for den
fremmede forkaudet. Der om synes de billigt,
at de borge som stige varer vorder tilskikket,
ei nogen magt haver varene at opskibe, firent
han ved eed selvbedie det for reuten haver.
erholdet uden exception og vidnesbyrd paaskyldene.

7. Beklager over den store mistrug i Riibhandelen

som af en del med formerede borgemeesters sedler
begaaes, hvilke alle vegne opkøber smør, tællej,
skind og andre vore, som bøndeme fra høstens og
medlet vaaren eller til deis ordinarie kiøbmand
i Bergen have sammensanket, hvilken kiøbmand
bøndeme der imod it ganske aars tid tilforu
have udbraget. Begierende at saadan uskik
maa afkaffes.

- 8. Sellsager at skind kverumme dei byen, imod piri
smid bøndem og Nordfær, paa Wogen ud-fær
og uden for Flodet of Tønder, skind og fædvarer
belinger og opkøber imod Fred. II Conf. a^o
1528. Med begiering der paa strenglyen execution
maa følges.
- 9. Begiere at fliddelejen maatte overholdes ved
Execution aulangsude dem sam hoeder Oben
Kvambod og dog imod Fred. II loef ud-fær
paa fiskeri og anden kiøbmandskat
- 10. At alle haandverker alleve af deis Haandverk sig
mere og ikke byggeri og tapperi eller anden haandling
hos haandverket at bruge.

11. Kellersom en del unge borgere sig understaar med fremmede penge at handle, ikke sig selv, men de fremmede til profit og ses medborgere til skade mind udgaaene p. l. Brev, da eragtes di billigt, at ingen killedes borgerskab med mindre hans formue i det ringeste er 100 rd. -
12. At ingen borgeris kiener, som sig agter at nedrette, blive borgerskab killet, uden han til formue hos en borger i Faar kiemt haver. Med rigtig pas og afsked.
13. Begere Bogen Bogen, at deris gods efter den Danske Medrulle maatte forveldes. Laa og efter di de brugte Seelandiske Maal baade udi allen og tunde, at denne og det for moete forindis di indkom. Vae som ved vejt outfangis at forveldes lige ved Skippene vejt som i Danmark.
14. At soldati moete forindis at fore, hvis fiskevarer som inuelle kiobleserne der öster paa foris, og ikke er rette kiobmands vare efter Fradik
brev 4/10 1652.
dat.

15. Begjeres naad. Nidadelic at maadon mynt
 deri told maade udgifves, som der hid Byen
 foreendis worden, og her til dags haver været
 brugeligt.

16. Beklager de sig over indpas paa Trafiquene paa
 Finmarken, som af fremmede begaer, en del
 af pretext at vere forpagtede paa den
 Russke Grist, og dog indseeris forhandle
 der deris rare til Straandsaale og andre.
 Heru en del af Samme fremmede udrettes
 deris fiskeresskat som de beste fiske stöer,
 Störerne der med at fonderves, og dermed
 landens bevidere, saamt Begjers Byes folk og
 Siemere deris mering betagen imod adskuelige
 Kgl. Brev og Mandates.

✱ Tidligste efter som Finmarken er et skarp
 ladd og ved en tre hundrede mil reis man
 helpores paa Beugen, hvis de behöver, og da
 lidover end af borgerskabet til Komme
 til kort og blivel forarmet. Da paa
 det bete Finmarken og de faste Straandsaale

ikke i første elendighed skulle geraade, som til Bergen
 byes konger sig vilde bevisstede, er Bergen bys underd.
 begiering, at Bornvare og alle andre edende og
 Grikkeude vare, item Lovit, fiskeredskat og andre
 Landseus Nav og Nidforst som did fores, holdfri
 møtte Lovsejer.

17. Og paa det saadan fremmedis misbruy udi Finnashen
 kunde afskaffes. Begiere Bergen Konge, at ingen fremmed
 her eller vorder forpaalet paa den Landske Coast at
 t. Trafiquere og fare, naar denne allene fri vey,
 Hovpaa R. May, udi holden vil profiter.
18. Begier at vinder og leilendeige møtte forlovis
 at bygge huse og tommer til vridestave og Retuer
 udi Landrollens og odelsmandens skove, og til
 Bergen fores, sa og ei forlovis igien ved fremmede
 at udforis, hvilket er Kongens Landet til best.

19. Beklages af gemen mand, at af byens Tagemark
 og Møntleplads i denne hed ei stor del er beklagen
 by indheignet, Ryen til skade. Begier det igien møtte
 af rissis og stællis sam det af Arrisod lid varit
 haver.

20. Foreslaa at Pothus krumme og smaa kapper som af Kierlingu og andre liggende begaet, møtte afskaffis, eftersom di demem tön uidentaa ildsteder af lys i Pothusene at have. Saarloum ~~22~~ ligesaa at foreholdes ved Waan = huse af ildsteder udi Sjögårde, hvor ved og stor farligere uestaaer.
21. Begier at Byen paa nogen tid møtte bevilges den 3de part af Sagefaad og den 4de part af confiscation, som der stammer af fælde kan, formentligen til Anvorsition til Byens forvridhed at iudkiøbe. Dislegeste at ladt pengene, som af ued og udelendike paa Toldboden gives, og Byen by saamt Kirken og Raadhust er forment, maatt efter Ctn. 4. Vær til Byens nye distributionis.
22. Og eftersom beklages over ubillig skrivelse paa Skifter saavel som ubillig Hvernings penge hos byfogden og Hverne, da begier at derom en lidely af Vær ladt møtte forordnis

23. Forslaaes at forniden giores sveude Apoteke for-
ordnes, og delis vare efter apoteker taxt at selge,
og ikke som hid^{indtil} ved en enlig person at udfrange.
Disligeste at sveude Medici Approbati (helst udi
Lyddoms tid) giores fornident.
24. At ^{monopolia} Manipolia afskaffis og Trafiquerente frit fore at
handele med hvis hand haver lert, som kan
vare Kongen og Byen gavnlig og Comercien til
forøge.
25. At Byen borger til örighedsperson ore borgeriet
tages, med mindre han haver vort borger og hand-
laand der udi byen paa 7 aars tid og til
alle borgerlye Orera varet og udslandem.
26. At den yngste af raadmandene maatte have
i Specten med Byens kerner, at byens Regering
ikke forfaldis, men i tide vedligeholdes, ma og
at Byens Inventarium til en hvis kerne
m Mand eller Mand blive leveret.

27. Begæres at borgeriet maatte tillades selv 24 mænd
 at udvelge af de dygtigste borgere, som med
 borgerkabet og byens sager kunde deleberere,
 saa og indseende høre, at Privilegierne holdes.
 Distigeste 8 af samme 24 mænd måtte
 være tillede, naar Byens interessende sager
 for Landretten ordelis. Saa og byfogden
 sagerne for ^{borgermester og raad} Borg. & R. og 8 af di 24
 mænd at afhandele.

28. Begæres at borgeriet for di Krov og Accise
 penge, som udi Byen gives, nemlig et
 auker brendevin 2 $\frac{1}{2}$ og et Oxse-hode
 Vei 3 $\frac{1}{2}$ måtte tilladis, eftersom der
 for tiden af Vei og brendevin told gives.

29. Paa det der udi byen kunde beholdes
 Siöfarende folk, begæres at skipperne
 med deres Skjermend og baadsfolk
 maatte nyde dets förens Toedfri

30. At Bergen Byes egne skibe måtte ven

nærmest for en fremmed at fragtes, naar de for
samme fragt som en fremmed brygges, og sig vilde
lade betinge.

31. Belangene Ringe-fænge samt af Nordlandske og
Færdmarkske Skibe tagis, synes uvilligt, og der
ingen ²Ringe Norden for byen i havnene
eller paa det Norfarske led er nedersat.
32. At Agerstus lens bændes og andre ⁶Biskraammes
sig kutholde, og ikke som tidligere reiser over
fældet neder i Logen og andenleds Nordenfælds
og opkjøbe slagtes-fo og smør, som det herpaa
til forrang igjen at selge, Regin ⁶Rygere
i dens nærlig smør ⁶Prisler til skade. -
nårligsmør